

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

POWIATOWY URZĄD PRACY
W BYDGOSZCZY

Europejski Fundusz Społeczny

Analiza sytuacji absolwentów szkół ponadgimnazjalnych zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz w roku 2007

Bydgoszcz, 2008

Spis treści

Wstęp	3
Część I	
Rozdział 1. Struktura bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz w roku 2007	5
Rozdział 2. Absolwenci szkół wyższych	11
Rozdział 3. Oferty pracy dla absolwentów szkół wyższych	17
Rozdział 4. Absolwenci szkół policealnych i średnich zawodowych	22
Rozdział 5. Oferty pracy dla absolwentów szkół policealnych i średnich zawodowych	26
Rozdział 6. Absolwenci szkół ogólnokształcących	29
Rozdział 7. Absolwenci zasadniczych szkół zawodowych	31
Rozdział 8. Oferty pracy dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych	34
Część II	
Rozdział 9. Prognoza szans absolwentów na lokalnym rynku pracy w latach 2008-2009.	39
Wnioski	45

Wstęp

Niniejszy raport został opracowany w ramach monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, prowadzonego w ramach projektu "Podniesienie standardu usług pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego w PUP Bydgoszcz" 6.1.2. PO KL. Dokument powstał na podstawie informacji pochodzących z PUP Bydgoszcz, danych Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy oraz Syriusza¹.

Raport składa się z dwóch zasadniczych części. Pierwsza z nich przedstawia strukturę bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz w roku 2007 oraz analizę ich szans na lokalnym rynku pracy. Część druga zawiera prognozę potrzeb kadrowych pracodawców z Bydgoszczy i Powiatu Bydgoskiego oraz przewidywaną liczbę absolwentów na poszczególnych kierunkach kształcenia w szkołach na terenie Bydgoszczy i Powiatu Bydgoskiego. Opracowanie jest więc diagnozą poziomu dopasowania lokalnego systemu edukacji do potrzeb regionalnego rynku pracy.

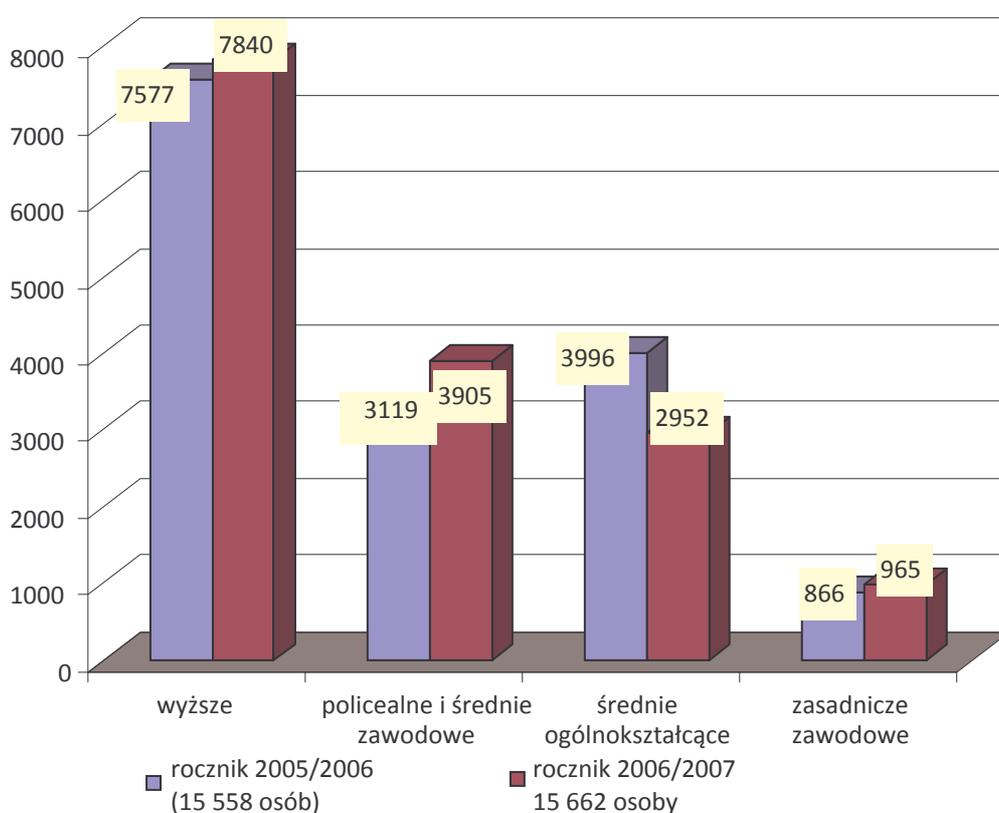
W raporcie przedstawiono grupy zawodowe na poziomie elementarnym (6-cyfrowym). Opracowanie zawiera najliczniej reprezentowane grupy, które stanowiły ponad połowę ogółu absolwentów z poszczególnych poziomów szkół ponadgimnazjalnych.

¹ Syriusz to jednolity system informacyjny dla obszaru usług społecznych obejmujący publiczne jednostki organizacyjne rynku pracy i pomocy społecznej.

Rozdział 1. Struktura bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz w roku 2007

W roku szkolnym 2006/2007, wszystkie typy szkół ponadgimnazjalnych i wyższych w Bydgoszczy i Powiecie Bydgoskim ukończyło łącznie 15 662 absolwentów. W porównaniu z rocznikiem 2005/2006 oznacza to wzrost o 0,66 punkta procentowego. Co ciekawe największy wzrost liczby absolwentów odnotowano na poziomie szkół średnich zawodowych (o 25,20%) i zasadniczych zawodowych (o 11,43 pkta). Liczba absolwentów szkół wyższych wzrosła o 3,47 punktów. Spadła natomiast liczba osób kończących szkoły ogólnokształcące (o 26,12 punkta). Strukturę wykształcenia absolwentów roczników 2005/2006 oraz 2006/2007 przedstawia poniższy wykres. Dane dotyczące absolwentów szkół wyższych pochodzą z Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy, natomiast informacje na temat pozostałych absolwentów z Systemu Informacji Oświatowej.

Struktura wykształcenia absolwentów rocznika 2005/2006 i 2006/2007

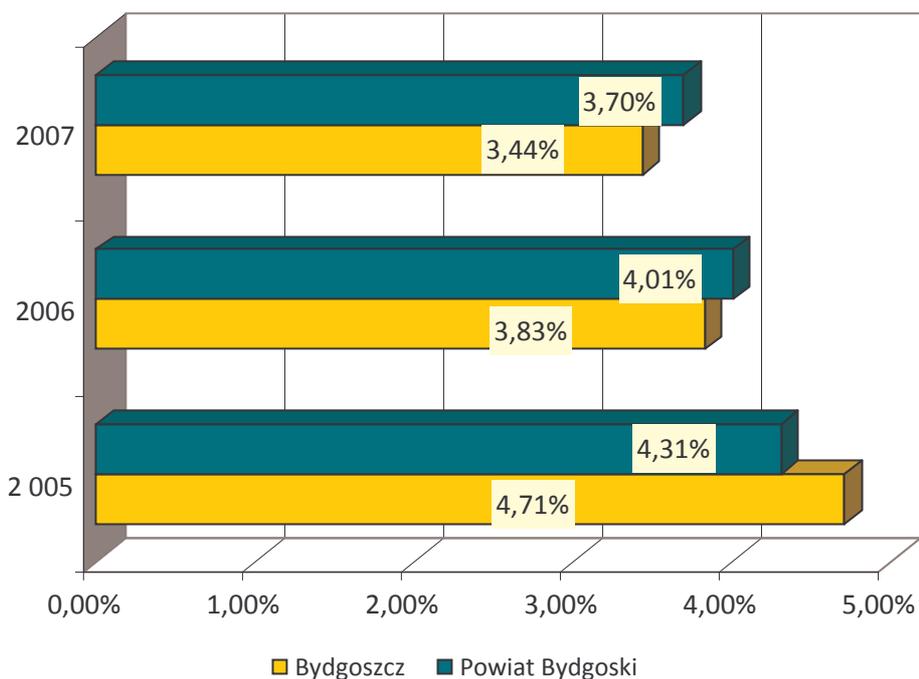

Źródło: System Informacji Oświatowej, Urząd Statystyczny 2008

Od roku 2005 bydgoski urząd pracy odnotowuje systematyczny spadek liczby bezrobotnych absolwentów. 31 grudnia 2005 roku grupa ta stanowiła 4,6 % ogółu osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz (1105 osób). 31 grudnia 2007 roku: 3,51% (488 osób). Był to wynik niższy od średniej wojewódzkiej wynoszącej 3,72%.

Warto zaznaczyć, że bezrobotni absolwenci z powiatu ziemskiego mieli większe problemy z aktywizacją zawodową niż ich bydgoscy rówieśnicy. W roku 2007 udział absolwentów w ogóle osób bezrobotnych w Powiecie Bydgoskim wyniósł 3,70 %, podczas gdy w Bydgoszczy 3,44 %. Szczegółowy udział absolwentów w populacji osób bezrobotnych w latach 2005-2007 przedstawia poniższy wykres.

Udział bezrobotnych absolwentów w ogóle populacji bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz - stan na 31 grudnia 2007 r.

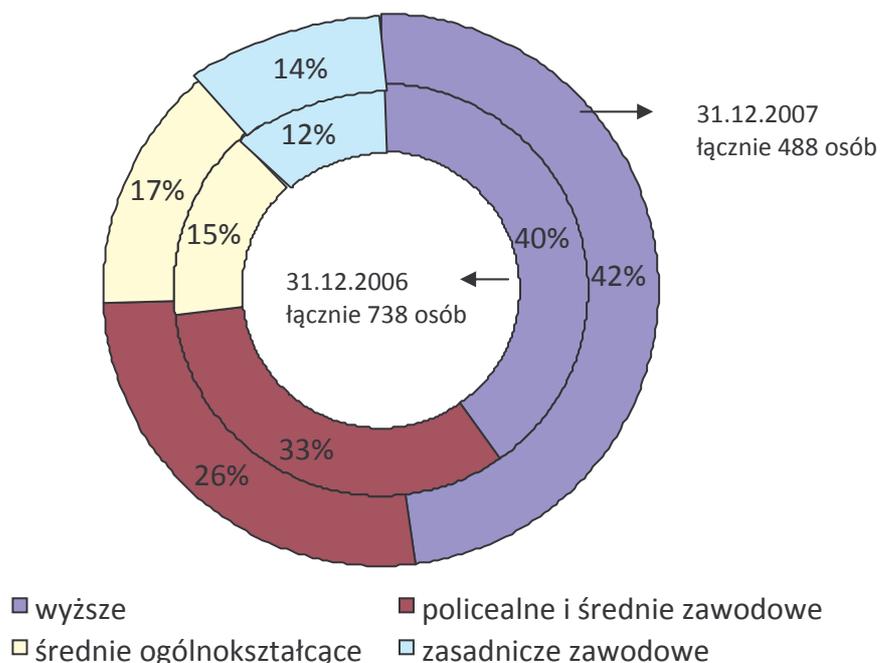
Źródło: PUP Bydgoszcz 2008

Porównując dane z roku ubiegłego można stwierdzić, że bezrobotni absolwenci rejestrujący się w PUP Bydgoszcz mają coraz wyższe kwalifikacje. Spośród 488 absolwentów szkół ponadgimnazjalnych figurujących w ewidencji PUP Bydgoszcz 31 grudnia 2007 r. 42% ukończyło szkoły wyższe. Rok wcześniej dyplom szkoły wyższej posiadało 40,51% absolwentów.

Nieznacznie wzrósł również udział osób z wykształceniem średnim ogólnym oraz zasadniczym zawodowym. Licea ogólnokształcące ukończyło w roku 2006 14,91% bezrobotnych absolwentów, a rok później 17,41%. Zasadniczą szkołę zawodową ukończył natomiast co szósty bezrobotny absolwent w roku 2007 (14,55%), rok wcześniej - co ósmy (11,65%). Spadł z kolei udział osób z wykształceniem policealnym i średnim technicznym (z 32,93% do 26,04%).

Strukturę wykształcenia bezrobotnych absolwentów z PUP Bydgoszcz przedstawia poniższy wykres.

Struktura wykształcenia absolwentów zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz - stan na 31 grudnia 2006 i 2007 roku

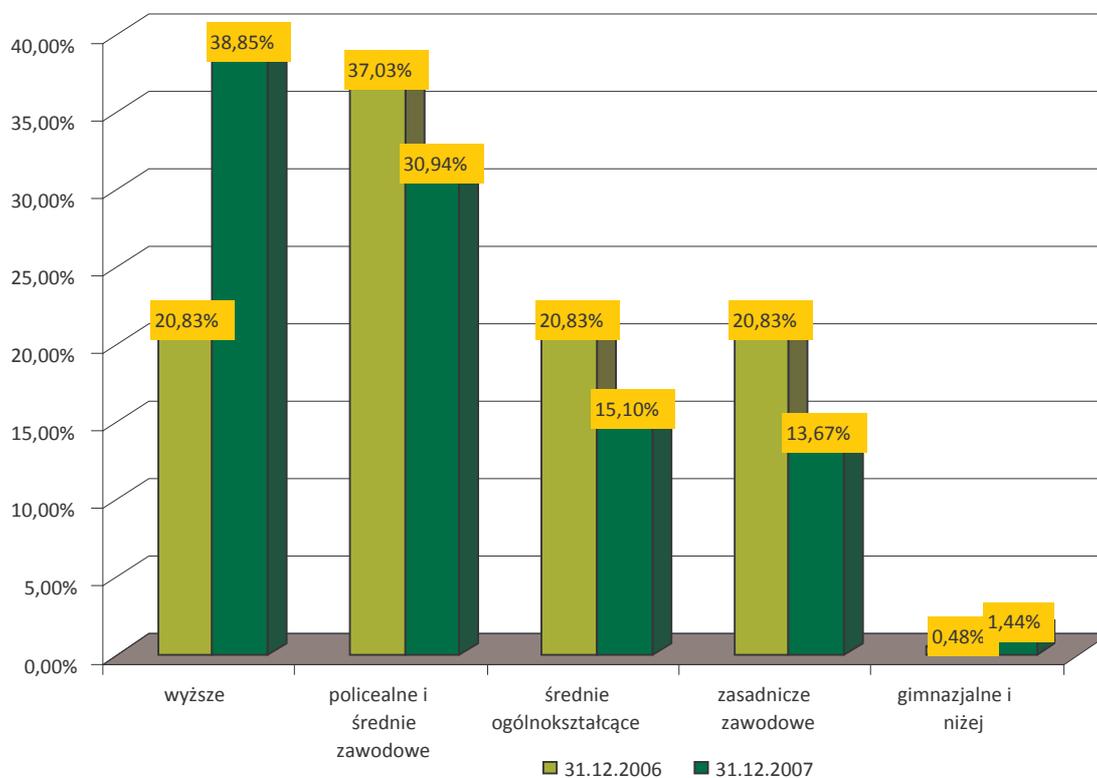
Źródło: PUP Bydgoszcz 2008

Analizując dane z Bydgoszczy i z Powiatu Bydgoskiego widać wyraźnie, iż bydgoscy absolwenci legitymują się wyższym poziomem wykształcenia niż ich rówieśnicy z Powiatu Bydgoskiego. Niemniej jednak to na terenie powiatu odnotowano większy wzrost liczby absolwentów z wyższym wykształceniem (18,02 punkta w Powiecie i 3,21 punkta w Bydgoszczy).

Z kolei na terenie Bydgoszczy odnotowano wzrost udziału bezrobotnych absolwentów z wykształceniem ogólnym (o 3,40 punkta) podczas gdy na terenie powiatu ziemskiego nastąpił spadek w tej kategorii o 5,73 punkta.

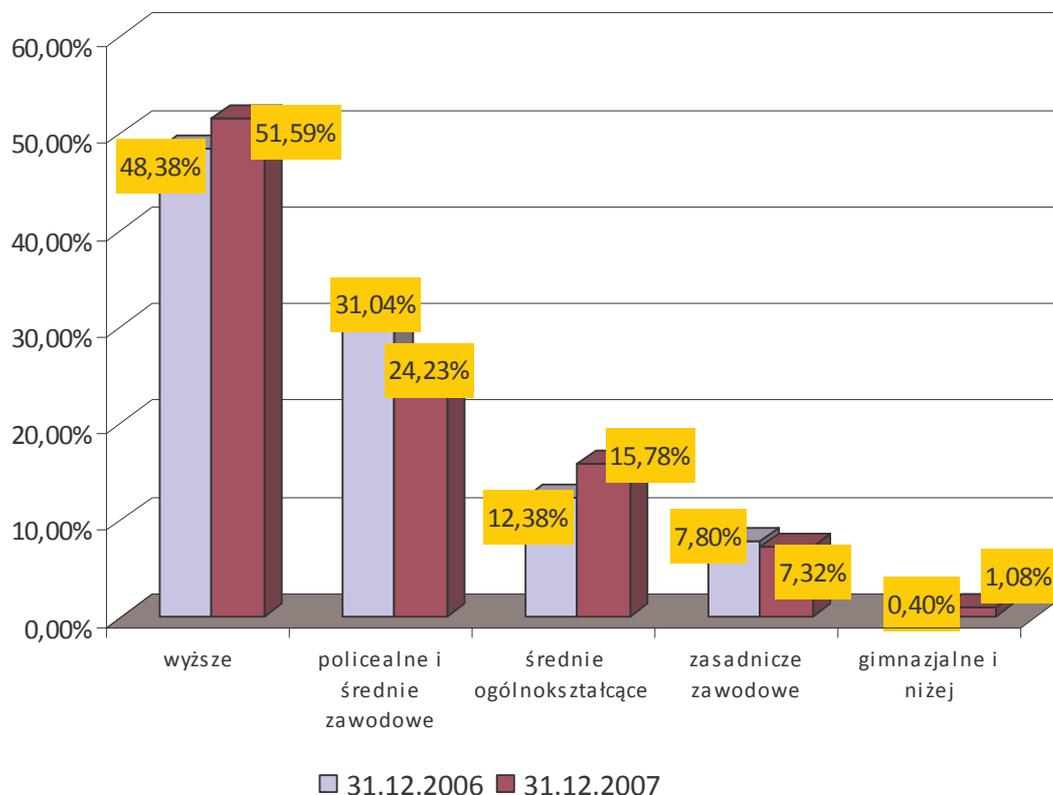
Szczegółowe dane na temat dynamiki poziomu wykształcenia bezrobotnych absolwentów w Bydgoszczy i Powiecie Bydgoskim zawierają poniższe wykresy.

Struktura wykształcenia bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych w Powiecie Bydgoskim

Źródło: PUP Bydgoszcz 2008

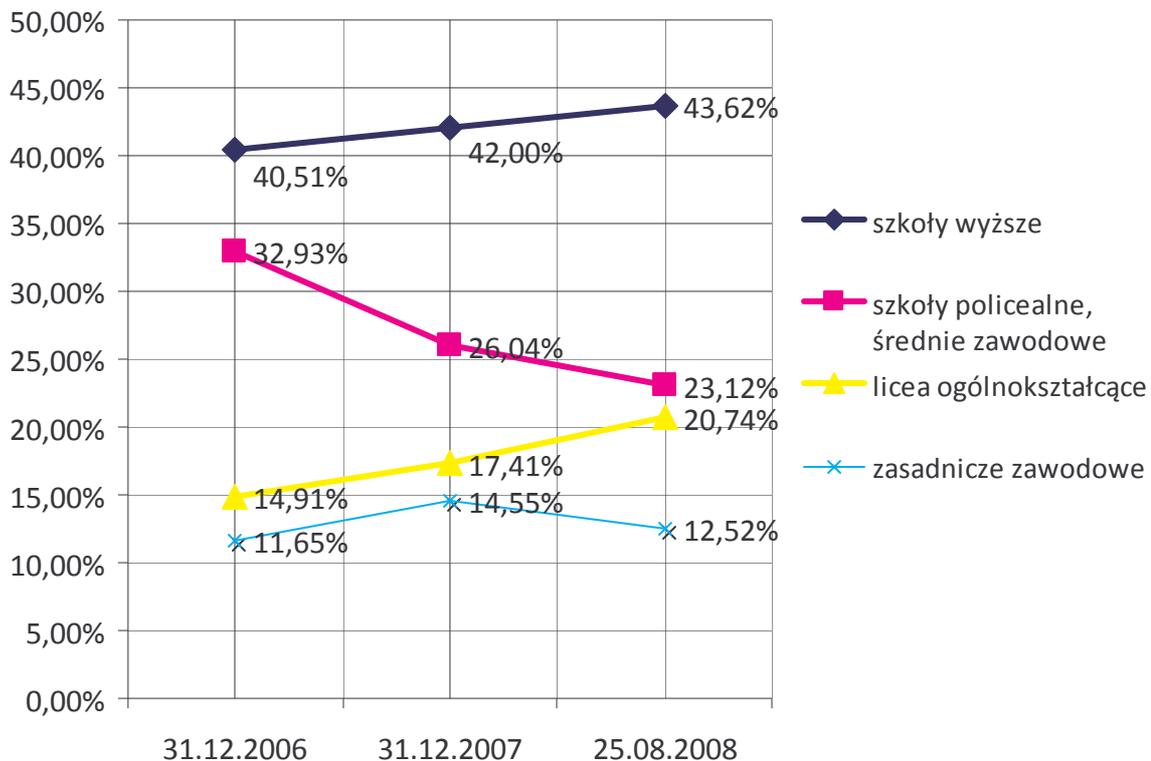
Struktura wykształcenia bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych w Bydgoszczy

Źródło: PUP Bydgoszcz 2008

Porównując dane z 31 grudnia 2007 i 25 sierpnia 2008 roku można wyciągnąć następujące wnioski. Po pierwsze, zgodnie z istniejącym trendem nastąpił dalszy spadek ogólnej liczby absolwentów. Po drugie, nieznacznie zmieniła się struktura wykształcenia: wzrósł udział absolwentów szkół wyższych i ogólnokształcących; spadł natomiast udział absolwentów średnich szkół zawodowych i policealnych oraz zasadniczych szkół zawodowych. Dokładną dynamikę zmian na przestrzeni poszczególnych okresów przedstawia poniżej wykres:

Struktura absolwentów zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz

Źródło: PUP Bydgoszcz 2008

Poniższe tabele prezentują liczbę i strukturę wykształcenia bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz w poszczególnych latach.

Tabela 1. Bezrobotni absolwenci szkół ponadgimnazjalnych zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz wg stanu na **31.12.2006**

Poziom wykształcenia	Bydgoszcz		Powiat Bydgoski		PUP Bydgoszcz	
	liczba		liczba	%	liczba	%
wyższe	254	48,57%	45	20,93%	299	40,51%
policealne, średnie zawodowe	163	31,17%	80	37,21%	243	32,93%
ogólnokształcące	65	12,43%	45	20,93%	110	14,91%
zasadnicze zawodowe	41	7,84%	45	20,83%	86	11,65%
RAZEM	523	100,00%	215	100,00%	738	100,00%

Źródło: PUP Bydgoszcz

Tabela 2. Bezrobotni absolwenci szkół ponadgimnazjalnych zarejestrowani w PUP Bydgoszcz wg stanu na **31.12.2007**

Poziom wykształcenia	Bydgoszcz		Powiat Bydgoski		PUP Bydgoszcz	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%
wyższe	172	49,00	33	24,08	205	42,00
policealne, średnie zawodowe	85	24,21	42	30,65	127	26,04
ogólnokształcące	52	14,81	33	24,08	85	17,41
zasadnicze zawodowe	42	11,96	29	21,19	71	14,55
RAZEM	351	100,00%	137	100,00%	488	100,00%

Źródło: PUP Bydgoszcz

Tabela 3. Bezrobotni absolwenci szkół ponadgimnazjalnych zarejestrowani w PUP Bydgoszcz wg stanu na **25.08.2008** dane z Syriusza

Poziom wykształcenia	Bydgoszcz		Powiat Bydgoski		PUP Bydgoszcz	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%
wyższe	189	47,03	13	21,31	202	43,62
policealne, średnie zawodowe	92	22,88	15	24,60	107	23,12
ogólnokształcące	77	19,15	19	31,14	96	20,74
zasadnicze zawodowe	44	10,94	14	22,95	58	12,52
RAZEM	402	100,00%	61	100,00%	463	100,00%

Źródło: PUP Bydgoszcz

Rozdział 2. Absolwenci szkół wyższych

Szkoły wyższe wprowadziły na lokalny rynek pracy największą liczbę absolwentów. Wymagania stawiane przez pracodawców, a także aspiracje edukacyjne młodzieży, powodują, że co roku wzrasta liczba osób z wyższym wykształceniem. W roku 2007 naukę w szkołach wyższych w Bydgoszczy ukończyło 7 840 osób. W stosunku do roku ubiegłego liczba ta zwiększyła się o 263 osoby.

Analiza danych z Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy dotyczących kierunków kształcenia w szkołach wyższych wskazuje, że kierunkami, które wprowadziły na rynek pracy największą liczbę absolwentów były:

- ❖ turystyka i hotelarstwo (1101 absolwentów);
- ❖ pedagogika (1071 absolwentów);
- ❖ administracja (499 absolwentów);
- ❖ ochrona środowiska (497 osób);
- ❖ nauczanie początkowe (382 osoby);
- ❖ filologie obcojęzyczne (356 osób).

Pod koniec 2007 roku 49% ogółu bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych w Bydgoszczy ukończyło szkołę wyższą. W roku ubiegłym wskaźnik wyniósł 48,57%. Na terenie Powiatu Bydgoskiego wskaźnik ten był prawie dwukrotnie niższy. Uczelnię wyższą ukończył prawie co czwarty absolwent zarejestrowany w powiecie ziemskim (24,08%). Rok wcześniej – co piąty (20,93%). Warto podkreślić, że dynamika wzrostu udziału absolwentów szkół wyższych w ogóle bezrobotnych absolwentów była wyższa w Powiecie Bydgoskim.

Na poziomie szkolnictwa wyższego, kierunkiem wyprowadzającym na rynek pracy zdecydowanie przewyższającą zapotrzebowanie liczbę absolwentów, była i jest pedagogika. Zainteresowanie młodzieży kształceniem we wszystkich wymienionych zawodach zdecydowanie nie odpowiada zapotrzebowaniu kadrowemu bydgoskich pracodawców. 31 grudnia 2007r co jedenasty absolwent szkoły wyższej zarejestrowany w Bydgoszczy i co szósty zarejestrowany w Powiecie Bydgoskim był pedagogiem (odpowiednio 9,88% i 15,52% ogółu absolwentów szkół wyższych). Licznie reprezentowani byli specjaliści ds. administracji (6,78 % w Bydgoszczy i 6,39% w Powiecie) oraz organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystyki (4,72% Bydgoszcz, 5,93% Powiat).

PUP Bydgoszcz odnotował również wśród bezrobotnych absolwentów szkół wyższych znaczny udział: politologów, specjalistów ds. sprzedaży, specjalistów zastosowań informatyki oraz ochrony środowiska.

W Powiecie Bydgoskim odnotowano ponadto wyższy niż w Bydgoszczy udział ekonomistów oraz inżynierów rolników. Natomiast w powiecie grodzkim racy zauważono większy niż na terenie Powiatu Bydgoskiego udział inżynierów technologii chemicznej oraz biotechnologów w ogóle bezrobotnych absolwentów szkół wyższych.

W porównaniu z poprzednimi latami struktura zawodowa absolwentów szkół wyższych rejestrujących się w PUP Bydgoszcz nie uległa znaczącym zmianom. Nadal najczęściej rejestrują się osoby w zawodzie pedagoga, politologa czy specjalisty ds. administracji. Niemniej jednak warto zwrócić uwagę na fakt: mimo, że od momentu prowadzenia przez urząd pracy rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych (2004 r.) najliczniejsze grupy zawodowe wśród absolwentów szkół wyższych były reprezentowane przez humanistów, to

ich udział np. w roku 2007 w ogóle bezrobotnych absolwentów szkół wyższych wyniósł (tylko) 48,01%. Ponad połowa ogółu bezrobotnych absolwentów szkół wyższych ukończyła studia o charakterze ścisłym (technicznym, ekonomicznym, medycznym itp).

Analizując grupy zawodowe (na poziomie trzycyfrowym) okazuje się, że w 2007 r. PUP Bydgoszcz 10,39 % absolwentów szkół wyższych zarejestrowanych było jako specjaliści z zakresu architektury i inżynierii. Byli to:

- Inżynierowie technologii chemicznej (54 osoby);
- Inżynierowie inżynierii środowiska (27 osób);
- Inżynierowie budownictwa (14 osób);
- Inżynierowie mechanicy - maszyny i urządzenia przemysłowe (13 osób).

Kolejne 10,38% zarejestrowanych było jako specjaliści nauk rolniczych, w szczególności:

- Inżynierowie zootechniki (58 osób);
- Specjaliści ochrony środowiska (42 osoby);
- Inżynierowie rolnictwa (36 osób).

Prawie co piąty bezrobotny absolwent uczelni wyższej miał tytuł specjalisty do spraw ekonomicznych i zarządzania (19,80%). Najczęściej byli to: specjaliści do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych (68 osób), specjaliści do spraw marketingu i handlu (59 osób) oraz ekonomiści (34 osoby).

Fakt, iż dana grupa zawodowa jest licznie reprezentowana wśród bezrobotnych absolwentów nie jest jedynym dowodem wskazującym na jej trudną sytuację na rynku pracy. Należy również oszacować udział bezrobotnych absolwentów w ogólnej liczbie absolwentów danego kierunku w omawianym roku akademickim.

Co ciekawe, największy odsetek bezrobotnych absolwentów odnotowano wśród biotechnologów: na 30 absolwentów tego kierunku w PUP Bydgoszcz zarejestrowało się 7 tego typu specjalistów (16,66% ogółu absolwentów danego rocznika). Równie często rejestrowali się nauczyciele informatyki (7,27% ogółu rocznika) oraz fizycy (6,97% ogółu rocznika).

W przypadku pedagogów, którzy stanowili najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych absolwentów ich udział w ogóle absolwentów tego kierunku wyniósł 2,05%. W przypadku politologów udział bezrobotnych absolwentów w ogóle osób kończących ten kierunek w roku 2006/2007 wyniósł 4,70%.

W stosunkowo dobrej sytuacji znaleźli się specjaliści ds. organizacji usług turystycznych, gastronomicznych i hotelarskich. W PUP Bydgoszcz zarejestrowało się 1,63% ogółu absolwentów z rocznika 2006/2007. Poniższe tabele zawierają zestawienie najliczniej reprezentowanych grup zawodowych wśród bezrobotnych absolwentów szkół wyższych z zarejestrowanych na terenie powiatu grodzkiego i ziemskiego.

Tabela 4. Bezrobotni absolwenci szkół wyższych zarejestrowani na terenie powiatu grodzkiego

kod zawodu	nazwa zawodu	liczba			
		bezrobotni ogółem	absolwenci		
		w roku 2007 (2 656)	w roku 2007 (1 165)	31.12.2007 (172)	25.08.2008 (189)
244104	Pedagog	247	153	17	23
247901	Specjalista administracji publicznej	161	79	6	6
213903	Specjalista zastosowań informatyki	88	65	9	2
244204	Politolog	124	56	10	11
241915	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	92	55	13	18
241912	Specjalista do spraw marketingu i handlu (sprzedaży)	122	51	5	6
214602	Inżynier technologii chemicznej	67	49	11	10
222107	Inżynier zootechniki	78	46	7	6
221201	Biotechnolog	40	34	7	7
222108	Specjalista ochrony środowiska	47	32	3	6
	RAZEM	1 066	620	88	95
	% ogółu	40,13	53,21	51,16	50,26

Źródło: PUP Bydgoszcz

Przedstawiciele wyżej wymienionych zawodów stanowili 52,21% wszystkich absolwentów z wyższym wykształceniem rejestrujących się w Bydgoszczy w 2007 roku.

Tabela 5. Najliczniejsze grupy absolwentów szkół wyższych zarejestrowane w powiecie ziemskim.

kod zawodu	nazwa zawodu	liczba			
		bezrobotni ogółem	absolwenci		
			w roku 2007 (493 os.)	w roku 2007 (219 os.)	31.12.2007 (33 os.)
244104	Pedagog	48	34	4	2
241102	Ekonomista	24	16	2	0
247901	Specjalista administracji publicznej	24	14	0	1
241915	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	23	13	5	1
222107	Inżynier zootechniki	19	12	1	1
222108	Specjalista ochrony środowiska	12	10	0	0
241912	Specjalista do spraw marketingu i handlu (sprzedaży)	20	8	0	0
213903	Specjalista zastosowań informatyki	14	8	3	0
222105	Inżynier rolnictwa	13	7	0	0
244204	Politolog	8	6	2	1
	RAZEM	205	128	17	6
	% do ogółu	41,58	58,44	51,51	46,15

Źródło: PUP Bydgoszcz 2007/2008

10 najliczniejszych grupy zawodowych w roku 2007 stanowiło 58,44% wszystkich absolwentów z wyższym wykształceniem zarejestrowanych w Powiecie Bydgoskim.

O sytuacji danej grupy zawodowej można wnioskować nie tylko na podstawie liczebności jej przedstawicieli wśród osób bezrobotnych. Fakt, iż dana grupa zawodowa jest licznie reprezentowana wśród bezrobotnych absolwentów nie jest jedynym dowodem na to, że znalezienie pracy w danym zawodzie jest trudne. Należy również oszacować udział bezrobotnych absolwentów w ogólnej liczbie absolwentów danego kierunku w omawianym roku akademickim.

W poniższej tabeli zaprezentowano udział bezrobotnych absolwentów wśród ogółu absolwentów rocznika 2006/2007.

Tabela 6. udział absolwentów szkół wyższych zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz w roku 2007 wśród absolwentów z rocznika 2006/2007 (stan na 25.08.2008)

kod	nazwa grupy	liczba absolwentów w roku 2006/2007	liczba absolwentów zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz w 2007	udział bezrobotnych absolwentów w ogóle danego rocznika
211	specjaliści z zakresu fizyki, chemii, nauk o Ziemi	93	2	2,15%
213	Informatycy	89	2	2,25%
214	specjaliści z zakresu architektury i inżynierii	982	21	2,14%
221	Specjaliści nauk biologicznych	170	9	5,29%
222	Specjaliści nauk rolniczych i pokrewni	862	21	2,44%
223	Specjaliści ochrony zdrowia	-	9	-
224	Pielęgniarki i położne	-	1	-
232	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych	798	14	1,75%
233	Nauczyciele szkół podstawowych i przedszkoli	125	9	7,20%
241	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	1603	40	2,50%
242	Prawnicy	-	6	-
243	Archiwiści, bibliotekoznawcy i specjaliści informacji naukowej	338	2	0,59%
244	Specjaliści nauk społecznych	2183	60	2,75%
245	Specjaliści kultury i sztuki	98	3	3,06%
247	Specjaliści administracji publicznej	499	3	0,60%
RAZEM		7840	202	

Źródło: System Informacji Oświatowej 2008

W najtrudniejszej sytuacji znaleźli się nauczyciele szkół podstawowych i przedszkoli, gdzie co 14 absolwent rocznika 2006/2007 zarejestrował się w PUP Bydgoszcz.

Rozdział 3. Oferty pracy dla absolwentów szkół wyższych

W roku 2007 do PUP Bydgoszcz wpłynęło 15 128 ofert pracy, z czego 72,55% z Bydgoszczy a 27,44% z powiatu ziemskiego. W porównaniu z rokiem 2006 oznacza to wzrost o 9,20 %.

Do najbardziej poszukiwanych specjalistów należeli:

- ❖ specjaliści ds. marketingu i sprzedaży (16,03% ogółu ofert pracy zgłoszonych do PUP Bydgoszcz dla osób z wykształceniem wyższym);
- ❖ ekonomiści (5,76%);
- ❖ nauczyciele języka obcego (4,50%);
- ❖ pielęgniarki (4,07%);
- ❖ nauczyciele przedszkola (3,93%);
- ❖ specjaliści administracji publicznej (3,93%);
- ❖ fizjoterapeuci (3,79%);
- ❖ asystenci prawni (3,23%);
- ❖ nauczyciele zawodów technicznych (3,23%).

Tabela 7. Oferty pracy zgłoszone w Bydgoszczy w roku 2007

kod zawodu	nazwa zawodu	liczba			wskaźnik szansy uzyskania pracy w zawodzie (5)/(3)
		bezrobotnych ogółem (2 656)	w tym absolwenci (1 165)	oferty pracy (570)	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
241912	Specjalista do spraw marketingu i handlu (sprzedaży)	122	51	59	0,48
241102	Ekonomista	74	18	40	0,54
247901	Specjalista administracji publicznej	161	79	27	0,17
223903	Fizjoterapeuta	33	21	25	0,76
224101	Pielęgniarka	31	0	25	0,81
242901	Asystent prawny	51	24	23	0,45
213903	Specjalista zastosowań informatyki	88	65	21	0,24
232117	Nauczyciel przedmiotów zawodowych technicznych	5	0	21	4,20
233201	Nauczyciel przedszkola	35	11	19	0,54
214990	Pozostali inżynierowie i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	11	3	17	1,55
232108	Nauczyciel języka obcego	58	23	17	0,29
241302	Doradca zawodowy	5	0	15	3,00
244104	Pedagog	247	153	3	0,01
221201	Biotechnolog	40	34	2	0,05
222108	Specjalista ochrony środowiska	47	32	2	0,04
241915	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	92	55	2	0,02
222105	Inżynier rolnictwa	64	29	1	0,02
223910	Specjalista zdrowia publicznego	17	13	1	0,06
232106	Nauczyciel historii	44	12	1	0,02
244202	Historyk	34	22	1	0,03
214602	Inżynier technologii chemicznej	67	49	0	0,00
222107	Inżynier zootechniki	78	46	0	0,00
244204	Politolog	124	56	0	0,00
RAZEM		674	295	309	
% ogółu		25,37	25,32	54,21	

Źródło: PUP Bydgoszcz 2007/2008

Oferty skierowane do ww. specjalistów stanowiły 54,21 % ogółu ofert skierowanych do osób z wykształceniem wyższym zarejestrowanych w Bydgoszczy.

Mimo, że tego rodzaju oferty pracy pojawiały się najczęściej, to ich liczba nie była wystarczająca. W większości poza ofertami dla nauczycieli przedmiotów zawodowych technicznych, doradców zawodowych oraz pozostałych inżynierów gdzie indziej nie sklasyfikowanych na jedną propozycję pracy przypadała więcej niż jedna osoba bezrobotna zarejestrowana w danym zawodzie.

W trudnej sytuacji znaleźli się m.in. specjaliści administracji publicznej, gdzie na 161 osób (w tym 79 absolwentów) zgłoszono 27 ofert pracy. Problemy ze zdobyciem zatrudnienia w zawodzie mieli również specjaliści do spraw marketingu i handlu (sprzedaży), gdzie na 122 osoby zarejestrowane w zawodzie w tym 51 absolwentów przypadało 59 ofert pracy. Problemy ze zdobyciem zatrudnienia w zawodzie nie ominęły również specjalistów zastosowań informatyki: na jedną ofertę pracy przypadały 4 osoby bezrobotne, w tym 3 absolwentów.

W szczególnie trudnej sytuacji znaleźli się jednak pedagodzy. Była to najliczniejsza grupa wśród bezrobotnych absolwentów szkół wyższych. Dla 247 osób zarejestrowanych w tym zawodzie w roku 2007 do PUP w Bydgoszczy trafiły tylko 3 oferty zatrudnienia.

Podobna sytuacja dotknęła specjalistów do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych. Dla 92 osób zarejestrowanych w analizowanym zawodzie złożono jedynie 2 propozycje zatrudnienia w zawodzie.

W najtrudniejszej sytuacji znaleźli się politolodzy, inżynierowie technologii chemicznej oraz inżynierowie zootechniki. Mimo, że były to dość liczne grupy zawodowe wśród absolwentów uczelni wyższych, to dla tego typu fachowców w Bydgoszczy nie wpłynęła żadna oferta pracy w roku 2007.

Sytuacja w Powiecie Bydgoskim nie różniła się od tendencji odnotowanych na terenie miasta. W roku 2007 PUP Bydgoszcz dysponował 141 ofertami zatrudnienia dla specjalistów (3,39% wszystkich zgłoszonych ofert pracy w Powiecie Bydgoskim). Najczęściej pracodawcy poszukiwali:

- specjalistów do spraw marketingu i handlu/ sprzedaży (39% ogółu ofert pracy dla osób z wyższym wykształceniem);
- nauczycieli języków obcych (10,63%);
- nauczycieli przedszkola (6,38%).

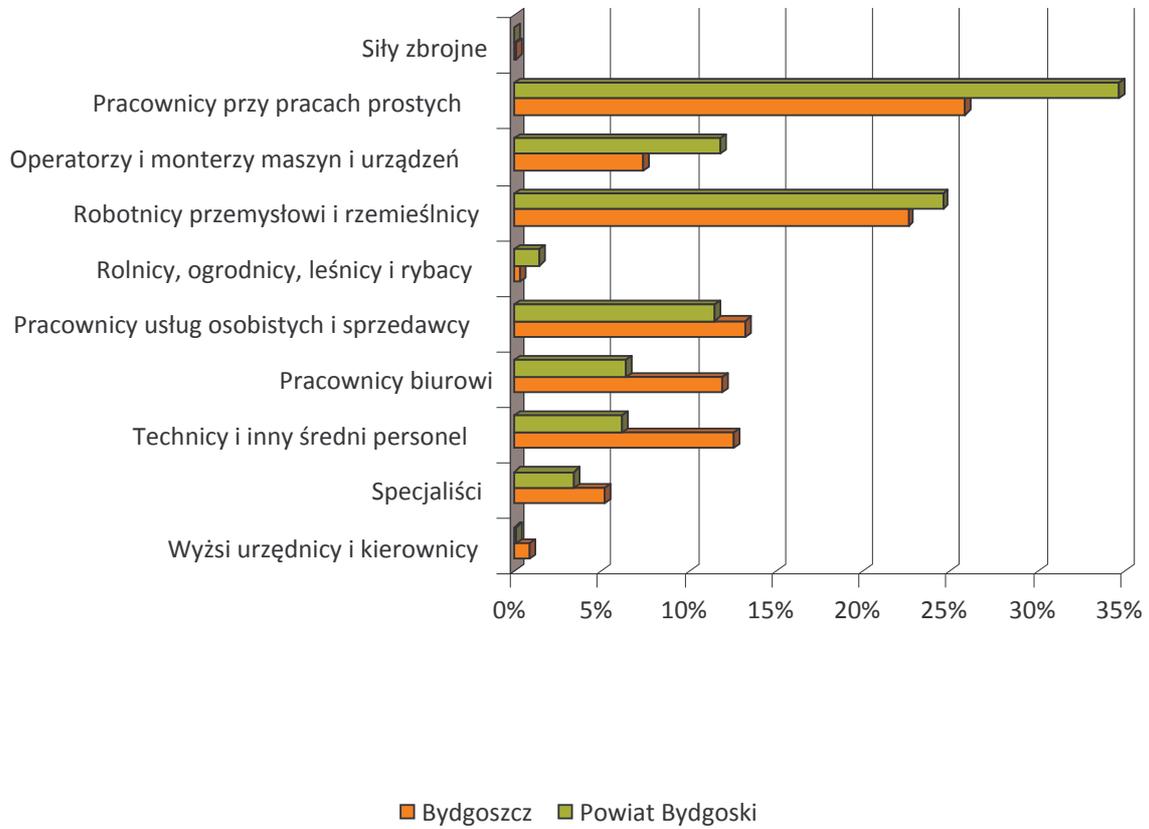
W dwóch pierwszych przypadkach, podobnie jak w powiecie grodzkim, liczba osób zarejestrowanych w danym zawodzie przekroczyła liczbę zgłoszonych propozycji pracy. Wyjątek stanowiły oferty pracy dla nauczycieli przedszkolnych, gdzie na 4 przedstawicieli tego zawodu zarejestrowanych w urzędzie pracy, w tym 2 absolwentów, zgłoszono 9 propozycji zatrudnienia.

Z kolei dla pedagogów - najliczniejszej grupy zawodowej wśród absolwentów – tylko filia urzędu pracy w Koronowie dysponowała 1 ofertą pracy. Podobna sytuacja miała miejsce w przypadku ekonomistów oraz specjalistów administracji publicznej. W najtrudniejszej sytuacji znaleźli się absolwenci turystyki i hotelarstwa oraz ochrony środowiska. W roku 2007 z terenu Powiatu Bydgoskiego nie wpłynęła żadna propozycja zatrudnienia dla tego typu specjalistów.

Warto podkreślić że do urzędu pracy trafiają przede wszystkim oferty pracy skierowane do pracowników o niższych kwalifikacjach. Osoby posiadające wykształcenie wyższe częściej poszukiwane są przez pracodawców za pośrednictwem agencji zatrudnienia, zamieszczania ofert w Internecie lub przez kontakty nieformalne i osobiste. W roku 2007 do bydgoskiego urzędu pracy wpłynęło łącznie 716 ofert pracy dla specjalistów. Stanowiły one 5,19% propozycji zatrudnienia w Bydgoszczy oraz 3,40% ogółu ofert zatrudnienia złożonych przez pracodawców w powiecie ziemskim.

Strukturę ofert zatrudnienia, które wpłynęły do PUP Bydgoszcz w roku 2007 przedstawia poniższy wykres.

Struktura ofert pracy zgłoszonych do PUP Bydgoszcz w roku 2007

Źródło: PUP Bydgoszcz

Rozdział 4. Absolwenci szkół policealnych i średnich zawodowych

Absolwenci szkół policealnych i średnich zawodowych stanowili 24,93% ogółu rocznika 2006/2007. W stosunku do poprzedniego roku szkolnego liczba wszystkich absolwentów średnich szkół zawodowych w Bydgoszczy i Powiecie Bydgoskim wzrosła o 786 osób (25,20 punktów procentowych).

Kierunkiem, który na poziomie szkół policealnych i średnich zawodowych generował największą liczbę absolwentów była, podobnie jak w latach ubiegłych, ekonomia. Tytuł technika ekonomisty we wszystkich szkołach na terenie Bydgoszczy i Powiatu Bydgoskiego uzyskało 270 osób. W roku 2006: 407.

Dużym zainteresowaniem wśród młodzieży cieszyła się również szeroko rozumiana gastronomia. Łącznie do tej grupy zawodowej należało 251 osób (14,38% ogółu absolwentów rocznika 2006/2007 szkół policealnych i średnich zawodowych). Co trzeci przedstawiciel tej grupy miał tytuł technika technologii żywności lub technika żywienia i gospodarstwa domowego. W roku 2006 wymienione kierunki ukończyło 260 osób.

Równie popularne były szkoły o profilu elektronicznym i mechanicznym. Technika elektroniczne ukończyło 201 osób. Rok wcześniej 192 osoby. Spadała również liczba osób, które otrzymały dyplom technika mechanika. W roku 2007 szkoły mechaniczne ukończyło 144 osób, w 2006 roku 232 osoby.

Więcej osób zdecydowało się na naukę w zakresie farmacji. W roku szkolnym 2006/2007 kierunek ten ukończyły 133 osoby, o 55 więcej niż w roku poprzednim.

Nadal popularne są takie kierunki jak organizacja agrobiznesu czy usług hotelarskich. Dyplomy techników agrobiznesu lub hotelarstwa w omawianym roku szkolnym ukończyły łącznie 123 osoby. W roku ubiegłym 160.

Na dzień 31.12.2007 r. co czwarty bezrobotny absolwent z Bydgoszczy (24,21 %) oraz co trzeci z Powiatu Bydgoskiego (30,65%) ukończył szkołę policealną lub średnią zawodową.

W stosunku do roku ubiegłego oznaczało to spadek udziału tego typu absolwentów w ogólnej populacji bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz (o 7,05 punktów w Bydgoszczy i 6,56 w Powiecie Bydgoskim).

Podobnie jak w latach ubiegłych najczęściej w bydgoskim urzędzie pracy rejestrowali się absolwenci z tytułem technika ekonomisty: 16,85% absolwentów szkół średnich zawodowych z Bydgoszczy i 23,92% Powiatu Bydgoskiego.

Kolejną liczną grupą zawodową wśród bezrobotnych absolwentów szkół średnich zawodowych byli technicy mechanicy. W Powiecie Bydgoskim stanowili oni 7,84% ogółu absolwentów tego typu szkół, w Bydgoszczy: 5,61%.

6,66% absolwentów szkół średnich zarejestrowanych na terenie Powiatu Bydgoskiego oraz 5,61% w Bydgoszczy było handlowcami.

Sytuacja młodzieży, która ukończyła powyższe kierunki na rynku pracy nie jest najkorzystniejsza. Po pierwsze, część młodzieży nie chce podejmować pracy w zawodzie. Od kilku lat można zauważyć przesylenie rynku osobami posiadającymi tego typu kwalifikacje. Z drugiej jednak strony, w branży handlowej istnieje stałe zapotrzebowanie na pracowników, co wynika z wysokiej fluktuacji kadr.

Licznie reprezentowany był również zawód technika fizjoterapii i technika masażysty. Jako technicy fizjoterapii w roku 2007 zarejestrowało się 3,18% absolwentów w Bydgoszczy i 2,74% w Powiecie Bydgoskim. Jako masażysty: 1,31% absolwentów w Bydgoszczy i aż 2,35% w Powiecie Bydgoskim.

Wysoki odsetek bezrobotnych wśród absolwentów fizjoterapii i techników masażystów w szkołach policealnych niepokoi. Należy jednak zauważyć, że zgodnie z prognozami demografów, mówiącymi o starzejącym się społeczeństwie, posiadanie wykształcenia związanego z opieką osobistą, pomocą społeczną i rehabilitacją powinno zacząć procentować w okresie najbliższych lat, a specjaliści z tych dziedzin będą poszukiwani na rynku pracy.

Licznie wśród bezrobotnych absolwentów szkół średnich zawodowych byli reprezentowani technicy usług fryzjerskich (6,55% w Bydgoszczy i 2,74% w Powiecie) oraz kosmetycznych (odpowiednio 3,74% i 1,96%).

W równie trudnej sytuacji znajdowali się technicy analitycy, gdzie co piąty absolwent z rocznika 2006/2007 z takim tytułem zarejestrował się w PUP Bydgoszcz (21,05%) a także fototechnicy (14,28%) i technicy administracji (13,63%).

Poniżej przedstawiono 10 najliczniejszych grup zawodowych bezrobotnych absolwentów średnich szkół zawodowych i policealnych w PUP Bydgoszcz.

Tabela 8. Najliczniejsze grupy absolwentów średnich szkół zawodowych o policealnych zarejestrowane w Bydgoszczy

kod zawodu	nazwa zawodu	liczba			
		bezrobotni ogółem w roku 2007 (4139)	absolwenci		
			w roku 2007 (534)	31.12.2007 (85)	25.08.2008 (92)
341902	Asystent ekonomiczny* (zawód szkolny: Technik ekonomista)	635	90	16	21
514102	Fryzjer* (zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich)	204	35	6	0
311502	Technik mechanik*	297	30	3	9
341501	Handlowiec* (zawód szkolny: Technik handlowiec)	160	29	4	4
343101	Pracownik administracyjny* (zawód szkolny: Technik administracji)	102	23	3	3
312102	Technik informatyk*	81	22	2	0
412102	Asystent rachunkowości* (zawód szkolny: Technik rachunkowości)	47	21	0	1
514103	Kosmetyczka* (zawód szkolny: Technik usług kosmetycznych)	53	20	5	3
321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	102	18	2	2
322402	Technik fizjoterapii*	28	17	3	4
	RAZEM	1709	305	44	47
	% do ogółu	41,29	57,11	51,76	51,08

Źródło: PUP Bydgoszcz

Przedstawiciele wymienionych zawodów stanowili 57,11% ogółu absolwentów szkół średnich zarejestrowanych w roku 2007 w Bydgoszczy.

Tabela 9. Najliczniejsze grupy absolwentów średnich szkół zawodowych i policealnych zarejestrowane w Powiecie Bydgoskim w roku 2007

kod zawodu	nazwa zawodu	liczba			
		bezrobotni ogółem	absolwenci		
		w roku 2007 (1 402)	w roku 2007 (255)	31.12.2007 (42)	25.08.2008 (15)
341902	Asystent ekonomiczny* (zawód szkolny: Technik ekonomista)	257	61	14	5
311502	Technik mechanik*	128	20	1	0
341501	Handlowiec* (zawód szkolny: Technik handlowiec)	74	17	1	0
341903	Organizator agrobiznesu* (zawód szkolny: Technik agrobiznesu)	34	14	2	1
311401	Technik elektronik*	26	10	0	0
343101	Pracownik administracyjny* (zawód szkolny: Technik administracji)	26	9	1	0
311913	Technik technologii odzieży*	25	9	1	1
321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	44	9	2	1
321208	Technik rolnik*	32	8	2	1
312102	Technik informatyk*	33	7	0	0
	RAZEM	679	164	24	9
	% ogółu	48,43	64,31	57,14	60

Źródło: PUP Bydgoszcz

Przedstawiciele wymienionych zawodów stanowili 64,31% ogółu absolwentów szkół średnich zarejestrowanych w roku 2007 w Powiecie Bydgoskim.

Tabela 10. Udział absolwentów średnich szkół zawodowych i policealnych w populacji bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz w roku 2007 (stan na 25.08.2008)

kod	nazwa grupy	liczba absolwentów w roku 2006/2007	liczba absolwentów zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz w 2007	udział bezrobotnych absolwentów w ogóle danego rocznika
311	Technicy	595	24	4,03%
312	Techniczny personel obsługi komputerów	22	0	0,00%
313	Operatorzy sprzętu optycznego i elektronicznego	21	3	14,29%
314	Pracownicy transportu morskiego, żeglugi śródlądowej i lotnictwa	40	1	2,50%
321	Technicy nauk biologicznych i rolniczych	214	12	5,61%
322	Średni personel ochrony zdrowia	221	20	9,05%
341	Pracownicy do spraw finansowych i handlowych	519	35	6,74%
343	Średni personel biurowy	22	3	13,64%
347	Pracownicy działalności artystycznej, rozrywki i sportu	143	2	1,40%
412	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych	18	1	5,56%
512	Pracownicy usług domowych i gastronomicznych	60	1	1,67%
514	Pozostali pracownicy usług osobistych	59	4	6,78%
621	Ogrodnicy	16	1	6,25%
		1950	107	

Źródło: System Informacji Oświatowej 2008

Rozdział 5. Oferty pracy dla absolwentów szkół policealnych i średnich zawodowych

Co trzecia oferta pracy zgłoszona w roku 2007 w urzędzie pracy w Bydgoszczy (28,26%) oraz co szósta w Powiecie Bydgoskim (15,24%) przeznaczona była do osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym.

Najczęściej pracodawcy poszukiwali techników prac biurowych (17,34% ogółu ofert skierowanych do osób z wykształceniem średnim zawodowym). Równie często składano propozycje zatrudnienia dla techników administracji (10,14%).

Znaczna liczba propozycji pracy skierowana była do specjalistów z branży handlowej: kasjerów (9,98%) oraz przedstawicieli regionalnych (2,86%).

Problemów ze znalezieniem zatrudnienia w zawodzie nie mieli również pracownicy ochrony osób i mienia, dla których zgłoszono 6,13% ofert pracy oraz księgowi (4,06% ofert pracy).

Warto podkreślić, że w przypadku wyżej wymienionych zawodów liczba ofert pracy, jaką dysponował bydgoski urząd pracy przekraczała liczbę osób zarejestrowanych w danych profesjach w roku 2007.

W trudnej sytuacji znaleźli się natomiast kucharze. Mimo, że byli to poszukiwani pracownicy na lokalnym rynku pracy (udział propozycji pracy skierowanych do przedstawicieli tego zawodu wyniósł 3,07% ogółu zgłoszonych ofert zatrudnienia w PUP Bydgoszcz), to na jedną ofertę pracy przypadało średnio 3 kandydatów.

W najtrudniejszej sytuacji znaleźli się natomiast technicy ekonomiści oraz technicy mechanicy najliczniej reprezentowani wśród absolwentów szkół średnich zawodowych i policealnych. W roku 2007 w zawodzie ekonomisty zarejestrowały się 892 osoby, w tym 151 absolwentów (19,13% ogółu absolwentów zarejestrowanych z wykształceniem średnim zawodowym). Do urzędu pracy wpłynęło natomiast 17 ofert pracy dla tego typu fachowców. Na jedną ofertę pracy przypadało więc 52 ekonomistów. W przypadku ofert pracy mechaników stanowiących 6,33% ogółu absolwentów: 38 osób.

Tabela 11. Oferty zatrudnienia skierowane do osób z wykształceniem średnim zawodowym i policealnym zgłoszone przez pracodawców w PUP Bydgoszcz w roku 2007.

kod zawodu	nazwa zawodu	liczba			
		bezrobotni ogółem (5 541 osób)	w tym bezrobotni absolwenci (789 osób)	oferty pracy (3 735)	wskaźnik szansy uzyskania pracy w zawodzie (5)/(3)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
419101	Technik prac biurowych	216	6	648	3,00
343101	Technik administracji	128	32	379	2,96
421102	Kasjer handlowy	53	5	273	5,15
515902	Technik ochrony fizycznej osób i mienia	71	0	229	3,23
343201	Księgowy (samodzielny)	78	1	152	1,95
512201	Kucharz	315	12	115	0,37
341503	Przedstawiciel handlowy (przedstawiciel regionalny)	75	3	107	1,43
	RAZEM	936	59	1903	
	% do ogółu	16,89	7,47	50,95	

Źródło: PUP Bydgoszcz

W wyjątkowo trudnej sytuacji znaleźli się technicy żywienia i gospodarstwa domowego. Dla 146 osób w tym 27 absolwentów osób zarejestrowanych w tym zawodzie do PUP Bydgoszcz w roku 2007 nie zgłoszono żadnej oferty zatrudnienia w zawodzie.

W Powiecie Bydgoskim problemy ze zdobyciem zatrudnienia w zawodzie nie ominęły również organizatorów agrobiznesu oraz techników rolników. W przypadku wymienionych grup zawodowych powiat bydgoski nie odnotował w roku 2007 żadnej propozycji pracy w zawodzie.

Rozdział 6. Absolwenci szkół ogólnokształcących

W roku szkolnym 2006/2007 licea ogólnokształcące ukończyło 2 818 uczniów w Bydgoszczy oraz 134 na terenie Powiatu Bydgoskiego.

31 grudnia 2007 co szósty absolwent zarejestrowany w bydgoskim urzędzie pracy ukończył szkołę na poziomie ogólnokształcącym (14,81% w Bydgoszczy i 24,08% w Powiecie Bydgoskim).

Porównując te dane z ubiegłym rokiem widać, że udział bezrobotnych absolwentów tego typu szkół z Bydgoszczy wzrósł o 2,38 %, natomiast na terenie powiatu o 3,75 %

Licea ogólnokształcące nie dają możliwości zdobycia tytułu zawodowego. Dlatego też kończąca je młodzież często kontynuuje edukację w szkołach policealnych i wyższych, zwiększając tym samym swoje szanse na rynku pracy.

Warto podkreślić, że w ewidencji urzędu pracy nie figurują oferty zatrudnienia dla osób „bez zawodu”. Pracodawcy nie zgłaszają bowiem tego typu propozycji pracy. Zazwyczaj podają określone wymagania pod adresem potencjalnych kandydatów: konieczność posiadania konkretnych umiejętności lub doświadczenia zawodowego. Z obserwacji PUP Bydgoszcz wynika, że absolwenci szkół ogólnokształcących znajdują najczęściej zatrudnienie jako pracownicy biurowi lub handlowcy.

Rozdział 7. Absolwenci zasadniczych szkół zawodowych

W roku 2007 naukę w zasadniczych szkołach zawodowych w Bydgoszczy i powiecie ziemskim ukończyło łącznie 965 osób. W porównaniu z rokiem ubiegłym oznacza to wzrost liczby absolwentów o 99 osób.

W roku szkolnym 2006/2007 największą popularnością wśród młodych ludzi cieszył się zawód kucharza małej gastronomii (23,00 % ogółu absolwentów tego rocznika), sprzedawcy (11,91%) oraz mechanika pojazdów samochodowych (11,19%). Równocześnie po tych kierunkach PUP Bydgoszcz odnotował największą liczbę rejestracji wśród absolwentów zasadniczych szkół zawodowych.

Godnym uwagi jest fakt, iż w Powiecie Bydgoskim udział absolwentów szkół zasadniczych w ogóle bezrobotnych absolwentów był prawie dwa razy wyższy niż w powiecie grodzkim (odpowiednio 21,19 % i 11,96%).

Największy odsetek wszystkich bezrobotnych absolwentów zasadniczych szkół zawodowych stanowili sprzedawcy. W tym zawodzie zarejestrował się co trzeci absolwent, który ukończył w roku szkolnym 2006/2007 zasadniczą szkołę zawodową (28,57% absolwentów w Bydgoszczy i 27,55% w Powiecie Bydgoskim). Jest to profesja, która od kilku lat jest najliczniej reprezentowana wśród absolwentów szkół zasadniczych.

Niemniej jednak analizując dane z roku ubiegłego można odnotować niewielki spadek liczebności tej grupy zawodowej w Bydgoszczy. W roku 2006 absolwenci szkół handlowych stanowili 29,26% bezrobotnych absolwentów z wykształceniem zasadniczym. Niestety na terenie Powiatu Bydgoskiego udział tego typu bezrobotnych absolwentów wzrósł w porównaniu z rokiem 2006 o 16,44%.

Warto podkreślić, że zatrudnienie w handlu niejednokrotnie zdobywają osoby, które nie mają wykształcenia kierunkowego. Jak wskazują oczekiwania zgłaszane przez pracodawców, w tej branży liczy się przede wszystkim doświadczenie zawodowe oraz odpowiednie

umiejętności interpersonalne. Duża liczba ofert pracy w zawodzie nie musi się przekładać na dobrą sytuację absolwentów w zawodzie sprzedawcy na rynku pracy.

Drugą co do wielkości grupą zawodową absolwentów szkół zasadniczych pozostających w ewidencji PUP Bydgoszcz był podobnie jak w latach ubiegłych mechanik samochodowy. Wiedzę z tego zakresu posiadało 13,75% bezrobotnych absolwentów szkół zawodowych z Bydgoszczy oraz 7,14% absolwentów zarejestrowanych w powiecie ziemskim.

Co dwunasty bezrobotny absolwent szkoły zasadniczej w Bydgoszczy (7,93%) i co dziesiąty w Powiecie Bydgoskim (10,20%) był kucharzem małej gastronomii. W porównaniu z rokiem ubiegłym można stwierdzić, że sytuacja tej grupy zawodowej uległa poprawie. W powiecie grodzkim w roku 2006 udział przedstawicieli tej grupy zawodowej w ogóle absolwentów zasadniczych szkół zawodowych wynosił 19,51%, a w powiecie ziemskim 17,77%.

Trudności ze znalezieniem pracy dotknęły również krawców i szwaczki. Łącznie stanowili oni 7,40% ogółu absolwentów szkół zasadniczych zarejestrowanych w bydgoskim urzędzie pracy w roku 2007. Warto również podkreślić, że w urzędzie pracy zarejestrował się co dziesiąty absolwent szkół o profilu odzieżowym z rocznika 2006/2007 (9,5%). W roku ubiegłym wskaźnik ten wyniósł 5,75%.

Zawodem, w którym co roku notuje się wysoki odsetek osób bezrobotnych przy znacznej liczbie osób kończących edukację w tej kategorii był piekarz i cukiernik. W Bydgoszczy absolwenci szkół spożywczych stanowili 6,87% ogółu bezrobotnych absolwentów zasadniczych szkół zawodowych. W Powiecie Bydgoskim 5,10%.

Tabela 12. 10 najliczniej reprezentowanych zawodów wśród absolwentów zasadniczych szkół zawodowych w roku 2007 – Miasto Bydgoszcz

kod zawodu	nazwa zawodu	liczba			
		bezrobotni ogółem	bezrobotni absolwenci		
			w roku 2007 (5946 osób)	w roku 2007 (189 osób)	31.12.2007 (46 osób)
522107	Sprzedawca	1 320	54	15	8
723106	Mechanik pojazdów samochodowych	62	16	3	3
512202	Kucharz małej gastronomii	59	15	3	5
723105	Mechanik samochodów osobowych	235	10	1	1
743304	Krawiec	236	9	3	4
741201	Cukiernik	130	8	2	3
621201	Ogrodnik terenów zieleni	55	6	4	1
722204	Ślusarz	327	5	0	2
741203	Piekarz	148	5	3	2
743604	Szwaczka	135	5	2	1
	RAZEM	2 707	133 os.	36	30
	%	45,52 %	70,37 %	78,26%	68,18 %

Źródło: PUP Bydgoszcz

Przedstawiciele wskazanych zawodów stanowili 70,37% ogółu absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym zarejestrowanych w bydgoskim urzędzie pracy w roku 2007.

Tabela 13. Najliczniej reprezentowane grupy zawodowe wśród absolwentów szkół zasadniczych w Powiecie Bydgoskim w roku 2007

kod zawodu	nazwa zawodu	liczba			
		bezrobotni ogółem	bezrobotni absolwenci		
			w roku 2007 (2358 osób)	w roku 2007 (98 osób)	31.12.2007 (31 osób)
522107	Sprzedawca*	409	27	11	5
722204	Ślusarz*	159	10	4	1
512202	Kucharz małej gastronomii*	28	10	2	0
723105	Mechanik samochodów osobowych	88	7	1	3
743304	Krawiec*	119	6	3	0
742204	Stolarz*	73	6	1	1
	RAZEM	876	66	22	10
	% ogółu	31,15	67,34	70,96	71,42

Źródło: PUP Bydgoszcz

Przedstawiciele wskazanych zawodów stanowili 67,34% ogółu absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym zarejestrowanych w Powiecie Bydgoskim w roku 2007.

Tabela 14. Udział absolwentów zasadniczych szkół zawodowych w populacji bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz w roku 2007 (stan na 25.08.2008)

kod	nazwa grupy	liczba absolwentów w roku 2006/2007	liczba absolwentów zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz w 2007	udział bezrobotnych absolwentów w ogóle danego rocznika
512	Pracownicy usług domowych i gastronomicznych	222	5	2,25%
522	Sprzedawcy i demonstratorzy	117	13	11,11%
723	Mechanicy maszyn i urządzeń	109	6	5,50%
741	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym	107	7	6,54%
743	Robotnicy produkcji odzieży	78	5	6,41%
514	Pozostali pracownicy usług osobistych	75	5	6,67%
722	Ślusarze	47	3	6,38%
621	Ogrodnicy	39	3	7,69%
742	Robotnicy obróbki drewna	31	1	3,23%
712	Robotnicy budowlani	26	1	3,85%
725	Monterzy elektronicy	24	3	12,50%
731	Robotnicy produkcji	20	0	0,00%
721	spawacze, blacharze, monterzy konstrukcji metalowych	18	1	5,56%
724	Elektromonterzy	15	3	20,00%
828	Monterzy	13	0	0,00%
613	Rolnicy	10	1	10,00%
714	Malarze,	9	0	0,00%
313	Operatorzy sprzętu optycznego i elektronicznego	4	1	25,00%
734	Robotnicy poligraficzni	1	0	0,00%
	RAZEM	965	58	

Źródło: PUP Bydgoszcz

Rozdział 8. Oferty zatrudnienia dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych

46,57% ofert pracy zgłoszonych na terenie powiatu ziemskiego oraz 39,74% ofert pracy w Bydgoszczy w roku 2007 była skierowana do osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym. W grupie najbardziej poszukiwanych pracowników znaleźli się sprzedawcy (17,24% ogółu ofert skierowanych do osób z wykształceniem zasadniczym).

Zapotrzebowanie na pracowników z branży handlowej potwierdza wiele opracowań poświęconych lokalnemu rynkowi pracy, m.in. raport "Rynek pracy w Polsce – potencjał rekrutacyjny polskiego Internetu" przygotowany przez portal GazetaPraca.pl.

Szczególnie dużo ofert pracy skierowanych było do murarzy (8,50%). Pracodawcy poszukiwali również szwaczek (4,81%), magazynierów (4,66%) oraz ślusarzy (4,49%). Szczegółowe informacje na temat najczęściej poszukiwanych pracowników za pośrednictwem PUP Bydgoszcz w roku 2007 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Oferty zatrudnienia skierowane do osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym zgłoszone przez pracodawców w PUP Bydgoszcz w roku 2007.

kod zawodu	nazwa zawodu	liczba			
		bezrobotni ogółem (8 304osób)	w tym bezrobotni absolwenci (287 osób)	oferty pracy (6 296)	wskaźnik szansy uzyskania pracy w zawodzie (5)/(3)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
522107	Sprzedawca*	1 729	81	1086	0,63
712102	Murarz*	323	5	507	1,57
743604	Szwaczka	209	5	303	1,45
413103	Magazynier	156	2	294	1,88
722204	Ślusarz*	486	15	283	0,58
832302	Kierowca samochodu ciężarowego	99	0	186	1,88
713603	Monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	8	0	171	21,38
724301	Elektromonter instalacji elektrycznych	116	2	145	1,25
828303	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	106	0	131	1,24
832101	Kierowca samochodu osobowego	83	0	126	1,52
	RAZEM	3 315	110	3 232	
	% ogółu	39,92%	38,32%	51,33%	

Źródło: PUP Bydgoszcz

Do wymienionych przedstawicieli zawodów skierowanych było 51,33% ogółu ofert zaadresowanych do osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym.

Poza sprzedawcami i ślusarzami analizowane wyżej zawody miały charakter deficytowy. Brak fachowców takich jak monterzy, murarze czy kierowcy był spowodowany zarówno licznymi migracjami zarobkowymi jak i brakiem młodej wykształconej kadry, mogącej zastąpić osoby, które wyjechały do pracy za granicę.

Szczególne sytuacja wystąpiła w przypadku monterów instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych, gdzie dla 8 osób bezrobotnych zarejestrowanych w zawodzie zgłoszono 171 ofert pracy.

Nie podlega dyskusji fakt, iż absolwenci stanowili niewielki odsetek wśród poszukiwanych pracowników z wykształceniem zasadniczym zawodowym. O ile największy odsetek osób

zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz ma wykształcenie zasadnicze zawodowe (30,89%), o tyle absolwenci tego typu szkół stanowią najmniejszy odsetek wśród ogółu bezrobotnych absolwentów (14,55%).

Poniższa tabela przedstawia zawody deficytowe odnotowane w roku 2007 przez PUP Bydgoszcz

Tabela 16. Zawody deficytowe w PUP Bydgoszcz w roku 2007 - na poziomie wykształcenia zasadniczego zawodowego

kod zawodu	nazwa	bezrobotni ogółem (8 304osób)	w tym bezrobotni absolwenci (287 osób)	oferty pracy (6 296)	wskaźnik szansy uzyskania pracy w zawodzie (5)/(3)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
712102	Murarz*	317	5	506	1,60
743604	Szwaczka	209	5	303	1,45
413103	Magazynier	156	2	294	1,88
832302	Kierowca samochodu ciężarowego	99	0	186	1,88
724301	Elektromonter instalacji elektrycznych	116	5	156	1,34
713603	Monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	3	0	148	49,33
721290	Spawacz	42	0	146	3,48
828303	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	13	0	121	9,31
723304	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	90	3	114	1,27
832101	Kierowca samochodu osobowego	78	0	109	1,40
812201	Operator maszyn i urządzeń do obróbki plastycznej*	12	0	90	7,50
713604	Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	75	0	83	1,11
829190	Pozostali operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani	57	0	81	1,42
828790	Pozostali monterzy wyrobów złożonych	5	0	67	13,40
712204	Zbrojarz	6	0	63	10,50
621201	Ogrodnik terenów zieleni	26	3	55	2,12

712901	Konserwator budynków	0	0	47	-
713201	Glazurnik	3	0	43	14,33
833401	Kierowca operator wózków jezdniowych	11	0	36	3,27
721203	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	13	0	36	2,77
714202	Lakiernik wyrobów drzewnych	3	0	35	11,67
712202	Betoniarz zbrojarz*	19	0	33	1,74
732402	Galwanizer	10	0	31	3,10
828401	Konfeksjoner wyrobów gumowych	11	0	31	2,82
741103	Rozbieracz-wykrawacz	5	0	30	6,00
828302	Monter elektronicznego wyposażenia maszyn i urządzeń	0	0	29	-
712401	Brukarz	4	0	29	7,25
712301	Cieśla*	17	0	27	1,59
743501	Krojczy	3	0	26	8,67
826501	Operator agregatów natryskowych	0	0	25	-
713690	Pozostali monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych	1	0	25	25,00
821107	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	2	0	22	11,00
811102	Operator koparek i zwałowarek	5	0	20	4,00
721404	Oczyszczacz konstrukcji stalowych	5	0	20	4,00
	RAZEM	1 416	23	3 067	
	% ogółu	17,05	16,02	48,71%	

Źródło: PUP Bydgoszcz

Oferty skierowane do zawodów deficytowych stanowiły 48,71% propozycji zatrudnienia zgłoszonych przez pracodawców w PUP Bydgoszcz w roku 2007.

Na 3 067 ofert pracy przypadało tylko 23 absolwentów (16,02% ogółu bezrobotnych absolwentów po zasadniczych szkołach zawodowych). Ta sytuacja wyraźnie wskazuje na niedopasowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy.

Do pracowników najczęściej poszukiwanych przez pracodawców w Bydgoszczy i Powiecie Bydgoskim należeli:

- monterzy (473 ofert, 97 osób zarejestrowanych w zawodzie);
- operatorzy maszyn i urządzeń (238 ofert, 76 osób zarejestrowanych w zawodzie);
- kierowcy (331 ofert, 188 osób zarejestrowanych w zawodzie).

Pracodawcy poszukiwali również magazynierów (294 ofert pracy na 156 osób zarejestrowanych w zawodzie) oraz szwaczek (303 ofert dla 209 osób zarejestrowanych w zawodzie). Niemniej jednak na zgłoszone propozycje zatrudnienia mogły odpowiadać również osoby, które niekoniecznie zarejestrowały się w omawianych zawodach.

Należy jednak podkreślić, iż magazynier lub kierowca, należą do zawodów, gdzie odpowiednie kwalifikacje i uprawnienia uzyskuje się poprzez uczestnictwo w specjalistycznych kursach i szkoleniach, nie poprzez kształcenie w szkołach ponadgimnazjalnych.

W najbliższym okresie w Bydgoszczy i w Powiecie Bydgoskim będzie realizowanych wiele inwestycji m.in. współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Konieczna jest zmiana systemu kształcenia – aby zaspokoić lokalne potrzeby rynku pracy.

Rozdział 9. Prognoza szans absolwentów na lokalnym rynku pracy w latach 2008-2009.

Od kilku lat odnotowuje się wzrost liczby absolwentów szkół wyższych - w Bydgoszczy na poziomie 12%. Prognozy dotyczące liczby absolwentów szkół wyższych na poszczególnych kierunkach zostały obliczone na podstawie danych za lata 2005-2007. Z analiz wynika, że zwiększy się liczba absolwentów posiadających zawody:

- ❖ specjalistów pracy socjalnej;
- ❖ specjalistów organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych;
- ❖ specjalistów ds. szkolnictwa;
- ❖ nauczycieli przedszkola;
- ❖ nauczycieli wychowania fizycznego;
- ❖ inżynierów rolnictwa;
- ❖ inżynierów elektroników;
- ❖ inżynierów budownictwa;
- ❖ inżynierów chemików.

Spadek liczby absolwentów nastąpi przede wszystkim na kierunkach humanistycznych, kształtujących następujących specjalistów:

- ❖ ds. administracji publicznej;
- ❖ psychologów;
- ❖ filologów polskich;
- ❖ politologów;
- ❖ pedagogów;
- ❖ bibliotekoznawców;
- ❖ specjalistów ds. marketingu i zarządzania;
- ❖ biologów;
- ❖ matematyków;
- ❖ specjalistów ds. ochrony środowiska.

Analizując dane pochodzące z Systemu Informacji Oświatowej z roku 2008 szkoły średnie zawodowe i policealne przewidują ogólny wzrost liczby absolwentów (o 6,36 punktów procentowych) w szczególności na kierunkach technik masażysta oraz technik farmaceuta.

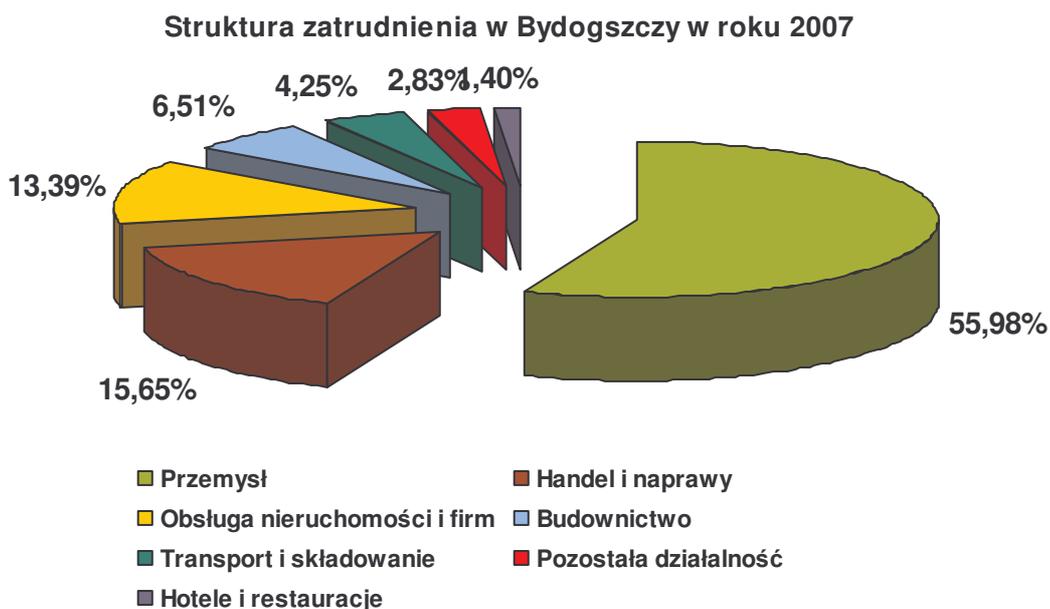
Nie zmieni się liczba absolwentów szkół ekonomicznych. Spadnie natomiast liczba absolwentów szkół mechanicznych, elektronicznych a także żywienia i gospodarstwa domowego oraz agrobiznesu.

W przypadku zasadniczych szkół zawodowych przewidywana liczba absolwentów w roku szkolnym 2007/2008 będzie wyższa od rocznika 2006/2007 o 5,12 punktów. Wzrost absolwentów nastąpi na kierunkach takich jak: mechanik i elektromechanik pojazdów samochodowych, monter elektronik, cukiernik, ślusarz, elektromonter, murarz, betoniarz-zbrojarz, monter instalacji gazowych, lakiernik samochodowy, mechanik automatyki przemysłowej i urządzeń precyzyjnych, stolarz, monter maszyn i urządzeń.

Spadnie liczba absolwentów takich jak: kucharz małej gastronomii, krawiec, blacharz samochodowy. Z kolei liczba przedstawicieli zawodów nadwyżkowych takich jak: sprzedawca, fryzjer, piekarz nie zmieni się.

W połowie 2008 r. PUP Bydgoszcz zrealizował badania pracodawców współpracujących z tutejszym urzędem. Zgodnie z ich wynikami wzrost zatrudnienia w okresie najbliższych 12 miesięcy planowały podmioty związane z obsługą nieruchomości i prowadzeniem działalności gospodarczej (o 23,33%). Ośmioprocentowy wzrost pracowników planowały również zakłady wytwarzające i dystrybuujące energię elektryczną, gaz i wodę. Zwiększenie poziomu zatrudnienia planowało również budownictwo oraz handel.

Deklarowane plany wpisują się w ogólną strukturę zatrudnienia w Bydgoszczy przedstawioną na poniższym wykresie.

Źródło: Urząd Statystyczny w Bydgoszczy

Jak wynika z badań, problemów z zatrudnieniem nie powinni mieć robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy. Z przeprowadzonych wywiadów do tej grupy zawodowej skierowanych będzie 42,31% ofert pracy. Pracodawcy będą poszukiwać głównie monterów, mechaników oraz tokarzy.

Drugą grupą zawodową pokupną na rynku pracy będą zdaniem respondentów operatorzy maszyn i urządzeń. Dla tych fachowców skierowane będzie co trzecie miejsce pracy oferowane przez badane zakłady pracy (29,12%).

Co dziesiąte stanowisko pracy będzie przeznaczony dla sprzedawców (11,54% z ogółu przewidywanych przez respondentów wolnych miejsc pracy).

Trudności z uzyskaniem zatrudnienia ominą również operatorów maszyn i urządzeń i kierowców. Jest to tendencja charakterystyczna dla całego lokalnego rynku pracy. Od kilku lat PUP Bydgoszcz obserwuje deficyt pracowników w branży przetwórstwa przemysłowego, transportu oraz budownictwa. Głównym powodem takiej sytuacji są zazwyczaj migracje zarobkowe tego typu fachowców do krajów Wspólnoty Europejskiej oraz jednoczesny brak młodych wykwalifikowanych kadr.

Wg lokalnych dokumentów strategicznych takich jak Strategia Rozwoju Bydgoszczy, Strategia Rozwoju Powiatu Bydgoskiego, Plan Rozwoju Bydgoszczy czy Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2013 na terenie Bydgoszczy i Powiatu przewiduje się wiele inwestycji w zakresie rozbudowy infrastruktury mieszkaniowej, drogowej, teleinformatycznej, kolejowej, wodno – kanalizacyjnej a także rozbudowy wyspecjalizowanych instytucji upowszechniania przedsiębiorczości i innowacji (m.in. rozbudowa Bydgoskiego Parku Technologicznego). Tym samym zwiększy się zapotrzebowanie na wyspecjalizowanych pracowników tych branż. Planowane inwestycje dadzą możliwość zatrudnienia absolwentom kierunków technicznych. Szansą dla humanistów mogą być natomiast przewidywane przedsięwzięcia z zakresu rozwoju infrastruktury społecznej, przewidziane w takich programach jak: "Przystanek Bydgoszcz", "Kultura bez granic", "Edukacja dla każdego" czy "Bezpieczna Bydgoszcz".

Jak wynika z Raportu "Rynek pracy w Polsce – potencjał rekrutacyjny polskiego internetu" opracowany przez portal GazetaPraca.pl we wrześniu 2007 r. najczęściej zamieszczane ogłoszenia na terenie województwa kujawsko-pomorskiego dotyczyły handlu, produkcji oraz budownictwa. Najczęściej poszukiwanymi pracownikami byli: specjaliści bez wyższego wykształcenia (41% ofert) oraz pracownicy fizyczni (32%). Dla osób z wyższym wykształceniem (głównie specjalistów ds. handlu i marketingu) przeznaczonych było 16% ofert pracy.

Analiza sytuacji absolwentów rocznika 2006/2007 na regionalnym rynku pracy wskazuje na niedopasowanie oferty edukacyjnej do potrzeb kadrowych lokalnych pracodawców.

Podobny wniosek zawiera raport opracowany przez Forum Obywatelskiego Rozwoju.² Pracę bezpośrednio po szkole (średniej lub wyższej) znajduje zaledwie 46% ludzi w wieku 20-24 lata, podczas gdy w Europie ponad 70%. Z opracowania wynika, że szkoły nie uczą tego, co młodym ludziom jest potrzebne w późniejszej pracy. Nie oferują nowoczesnych technologii, metod ani kierunków kształcenia, na które obecnie jest zapotrzebowanie.

² "Czego (nie)uczą polskie szkoły?", Forum Obywatelskiego Rozwoju, 2008

Jak wynika z innego dokumentu³, polskie szkoły nie przygotowują do życia zawodowego i za wolno reagują na potrzeby rynku pracy.

Młodzież wchodząca na rynek pracy nie jest przez szkoły wystarczająco przygotowana do podejmowania roli pracownika. Większość młodzieży nie wie, jakiego rodzaju pracę chciałaby wykonywać. Często dlatego, że sam wybór szkoły nie zawsze był przemyślany.

Młodzi ludzie mają trudności z podjęciem pracy nie tylko z powodu nieodpowiednich kwalifikacji. Równie często brakuje im umiejętności szukania pracy oraz poruszania się w świecie instytucji społecznych. Jak wynika z raportu "Problematyka organizacji pozarządowych jako usługodawców dla młodzieży na rynku pracy" w zdecydowanej większości młodzi nie rozumieją i nie doceniają znaczenia umiejętności społecznych (komunikatywność, autoprezentacja, pierwsze wrażenie, przygotowanie się i prowadzenie rozmowy kwalifikacyjnej, rozeznanie potrzeb drugiej strony, i in.) w procesie poszukiwania, pozyskiwania i utrzymania zatrudnienia.⁴

Z pewnością zharmonizowanie kierunków kształcenia z zapotrzebowaniem na przedstawicieli konkretnych zawodów jest niezwykle trudne, ze względu na dynamiczną, szybko zmieniającą się sytuację na rynku pracy. Niemniej jednak prowadząc monitoring lokalnego rynku pracy i analizę regionalnych planów inwestycyjnych, możliwe jest wskazanie branż, w których w perspektywie kilku lat nastąpi wzrost zatrudnienia.

Sektorami, które będą się rozwijały najprężniej będą z pewnością budownictwo i drogownictwo. W tych branżach już obecnie występuje znaczne zapotrzebowanie na pracowników, które wzrośnie w ciągu kilku najbliższych lat. Związane jest to z wydatkowaniem środków z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

³ "Edukacja dla pracy", Program Narodów Zjednoczonych (UNDP), 2007

⁴ Jadwiga Werbanowska "Problematyka organizacji pozarządowych jako usługodawców dla młodzieży na rynku pracy", Warszawa 2006

Tymczasem analiza sytuacji absolwentów w Bydgoszczy i w Powiecie Bydgoskim pokazuje, że we wszystkich typach szkół ponadgimnazjalnych, zawody związane z budownictwem i drogownictwem są zawodami deficytowymi. Już na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej kształcą się zbyt małą liczbą fachowców w takich zawodach, jak: murarz, dekarz, betoniarz, tynkarz, stolarz budowlany czy robotnik budowy dróg.

Badania przeprowadzone przez PUP Bydgoszcz w roku 2008 wśród lokalnych pracodawców potwierdzają ich sceptyczną opinię na temat poziomu przygotowywania absolwentów przez szkoły. Zdaniem przedsiębiorców edukacja szkolna jest zbyt teoretyczna. Koniecznym jest, aby zwłaszcza w szkołach zawodowych więcej godzin nauczania było przeznaczone na praktyczną naukę zawodu. W obecnym systemie praktyczne przygotowanie absolwentów do wykonywania zawodu jest nie wystarczające. Młodzież przyswaja głównie wiedzę ogólną, która ma nikłe zastosowanie w pracy zawodowej. W opinii badanych pracodawców należy położyć nacisk na praktyczne aspekty edukacji. Tak zwaną piętą achillesową młodych ludzi jest brak praktycznego zastosowania wiedzy teoretycznej, niski poziom samodzielności, niska motywacja do pracy. Szkoła kształci przede wszystkim indywidualistów, nie ucząc młodzieży "gry zespołowej". Zdaniem pracodawców szkoła powinna również rozwinąć takie cechy jak skuteczna komunikacja i autoprezentacja.

Niedopasowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy potwierdza m.in. Zbigniew Modrzewski, prezes Fundacji Młodzieżowej Przedsiębiorczości. Stwierdził on, że szkoła przygotowuje uczniów do matury, a nie do dorosłego życia.⁵ Jego zdaniem zaplanowane przez MEN w obecnym roku szkolnym ograniczenie zajęć z zakresu przedsiębiorczości może dodatkowo pogorszyć tę sytuację.

⁵"Młodzi ludzie nie znają się na ekonomii", Magdalena Janczewska, Dziennik, 28.08.2008,

WNIOSKI:

- W porównaniu z rokiem 2006 nie odnotowano znacznych zmian. Spadła ogólna liczba bezrobotnych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych oraz ich udział w ogóle osób zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz (z 1105 osób w roku 2005 do 488 w roku 2007; i z 4,45 % do 3,57% ogółu osób bezrobotnych).
- Wśród absolwentów uczelni wyższych, stanowiących 42% ogółu bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz w roku 2007, najliczniej reprezentowane były zawody humanistyczne: pedagodzy, specjaliści ds. administracji publicznej, politolodzy oraz specjaliści organizacji usług gastronomicznych i hotelarstwa. Odnotowano również liczną grupę inżynierów zootechniki oraz pozostałych inżynierów ochrony środowiska.
- Na poziomie szkół wyższych, kierunki techniczne w dalszym ciągu cieszą się mniejszym zainteresowaniem wśród młodych ludzi, generując tym samym ogólnie niewielką, w stosunku do kierunków humanistycznych, liczbę absolwentów. Z kolei zapotrzebowanie na specjalistów i inżynierów po kierunkach technicznych jest bardzo duże.
- Średni udział bezrobotnych absolwentów szkół wyższych w ogóle absolwentów danego rocznika kształtował się na poziomie 2,73%. Warto podkreślić, że udział bezrobotnych absolwentów szkół wyższych może być wyższy w uwagi na fakt, iż osoby kończące studia wyższe pochodzą nie tylko z Bydgoszczy i Powiatu Bydgoskiego. W związku z tym mogą rejestrować się jako bezrobotne w innych urzędach pracy. Największy odsetek bezrobotnych absolwentów PUP Bydgoszcz wśród ogółu absolwentów danego kierunku odnotowano wśród nauczycieli szkół podstawowych i przedszkoli (7, 20%) oraz specjalistów nauk biologicznych (5,29%).
- 54,21% ofert pracy zgłoszonych do tutejszego urzędu pracy w roku 2007 było skierowanych do osób z wykształceniem wyższym. Najczęściej poszukiwani byli: specjaliści ds. sprzedaży, ekonomiści oraz specjaliści administracji publicznej. Oferty skierowane do przedstawicieli tych zawodów stanowiły 22,05% ogółu ofert zaadresowanych do bezrobotnych z dyplomem uczelni wyższej. Warto jednak podkreślić, że były to równocześnie zawody nadwyżkowe. Problemy ze znalezieniem zatrudnienia w zawodzie dotknęły szczególnie politologów, inżynierów zootechniki

oraz technologii chemicznej. Mimo, że byli to specjaliści licznie reprezentowani wśród bezrobotnych absolwentów szkół wyższych, to w roku 2007 do PUP Bydgoszcz nie zgłoszono dla nich żadnej oferty zatrudnienia.

- Wśród absolwentów szkół średnich zawodowych i policealnych, stanowiących 24, 21% ogółu bezrobotnych absolwentów w PUP Bydgoszcz, najczęściej rejestrowali się technicy ekonomiści i technicy mechanicy. Odnotowano również liczne rejestracje handlowców.
- Udział bezrobotnych absolwentów szkół średnich zawodowych i policealnych w ogóle absolwentów danego rocznika kształtował się na poziomie 5,96%.
- 21,75 % ogółu ofert pracy zgłoszonych do PUP Bydgoszcz w analizowanym roku skierowanych było do osób z wykształceniem średnim zawodowym. Pracodawcy poszukiwali najczęściej techników prac biurowych, techników administracji oraz specjalistów z branży handlowej (kasjerów oraz przedstawicieli regionalnych). Oferty skierowane do ww. grup zawodowych stanowiły 37,47% ogółu ofert pracy skierowanych do osób z wykształceniem średnim zawodowym. W przeciwieństwie do najczęściej poszukiwanych przez pracodawców bezrobotnych specjalistów z wykształceniem wyższym, były to zawody deficytowe. Trudności na rynku pracy mogły natomiast spotkać licznie reprezentowanych wśród bezrobotnych absolwentów kucharzy. Na jedną ofertę pracy w zawodzie zgłoszoną w roku 2007 do PUP Bydgoszcz przypadało prawie 3 kandydatów.
- Wśród absolwentów zasadniczych szkół zawodowych, stanowiących 16,75% ogółu bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych w PUP Bydgoszcz w roku 2007, najliczniej reprezentowani byli sprzedawcy, mechanicy samochodowi oraz kucharze małej gastronomii.
- Udział bezrobotnych absolwentów szkół zasadniczych w ogóle absolwentów danego rocznika kształtował się na poziomie 6,98%.
- 43,15 % ogółu propozycji zatrudnienia odnotowanych w roku 2007 w PUP Bydgoszcz zaadresowanych było do osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Najczęściej poszukiwanymi pracownikami byli sprzedawcy, murarze, szwaczki i magazynierzy. Odnotowano również liczne oferty dla ślusarzy, kierowców samochodów osobowych i ciężarowych a także monterów. Niemniej jednak do zawodów deficytowych w szczególności należeli monterzy, operatorzy maszyn

i kierowcy. Średnia liczba kandydatów na 1 ofertę pracy w zawodzie wyniosła 18 osób. Natomiast liczba osób zarejestrowanych w popularnych wśród osób bezrobotnych zawodach jak sprzedawcy, krawcy, kucharze małej gastronomii, ślusarze, stolarze, mechanicy pojazdów samochodowych przekroczyła liczbę zgłoszonych propozycji zatrudnienia.

- Zważywszy na małą popularność zdobywania kwalifikacji na poziomie zawodowym, niezbędna wydaje się promocja szkół zawodowych. Bardzo ważne jest dowartościowanie zawodów, typu murarz, spawacz czy zbrojarz, które są potrzebne na rynku pracy a rzadko wybierane przez młodzież. Warto podkreślać dostępność tego typu ofert a także satysfakcjonujące wynagrodzenia.
- Prawie co piąty z absolwentów rejestrujących się w PUP Bydgoszcz w roku 2007 zarejestrował się po ukończeniu liceum ogólnokształcącego (19, 44%). Bezrobotni absolwenci stanowili 3,25% ogółu absolwentów szkół ogólnokształcących z rocznika 2006/2007.
- Liczne opracowania potwierdzają niedopasowanie oferty edukacyjnej do potrzeb lokalnego rynku pracy. Szczególnie podkreśla się zbyt teoretyczny wymiar nauczania.
- Zgodnie z przewidywaniami szkół w najbliższym okresie na lokalnym rynku pracy pojawi się wielu:
 - specjalistów pracy socjalnej;
 - specjalistów organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych;
 - specjalistów ds. szkolnictwa;
 - nauczycieli przedszkola;
 - inżynierów rolnictwa;
 - inżynierów elektroników;
 - inżynierów budownictwa;
 - techników masażystów;
 - techników farmaceutów.
- Zmniejszy się liczba przedstawicieli takich zawodów, jak:
 - specjaliści ds. administracji publicznej;
 - psychologów;
 - filologów polscy;

- politolodzy;
 - pedagodzy;
 - specjaliści ds. marketingu i zarządzania;
 - specjaliści ds. ochrony środowiska.
- Spadnie również liczba absolwentów szkół mechanicznych, elektronicznych a także żywienia i gospodarstwa domowego oraz agrobiznesu. Nie zmieni się natomiast liczba absolwentów szkół ekonomicznych.

Raport opracowała:

Karolina Krueger

specjalista ds. programów